

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2,
tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro
Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR.463
din data de 03.09.2014

Dosar nr: 18/2014

Petiția nr: 180 din data de 13.01.2014

Petentă: R.D..

Reclamați: R.I.I., P.D., C.E., M.S..

Obiect: Afirmații denigratoare cu referire la înfățișarea petentei „blondă”.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentei

1.1. R.D.

I.2. Numele, domiciliul sau reședința părții reclamate

2.1. R.I.I.

2.2. P.D.

2.3. C.E.

2.4. M.S.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare.

1. Petenta, susține că i s-a pus la plată din oficiu și abuziv 20 m cubi de apă și în urma solicitării de a se remedia situația, a fost alungată și i-a fost lezată demnitatea prin expresiile, „blondă proastă, care-și crește copilul cu mâncare din gunoaie”.

III. Procedura de citare.

1. Petenta a fost citată prin adresa înregistrată cu nr. 180/21.01.2014, părțile reclamate au fost citate prin adresele înregistrate cu nr.

2. La termenul de audieri din data de 20.02.2014, petenta a fost prezentă, reclamații R.I. și P.D. au fost prezenți, reclamații M.S. și C.E. au fost absenți.

3. În cadrul ședinței de audieri a fost invocată din **oficiu excepția de necompetență a CNCD**, potrivit art.28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, cu privire la faptele ce țin de plata cotelor de întreținere și impunerea taxei pentru câine.

IV. Susținerile părților.

Susținerile petentei.

- 1.** Petenta, susține că i s-a pus la plată din oficiu și abuziv 20 m cubi de apă și în urma solicitării de a se remedia situația, a fost alungată și i-a fost lezată demnitatea prin expresiile, „blondă proastă, care-și crește copilul cu mâncare din gunoaie”.
- 2.** Petenta a dorit o mediere în prezența unor martori, dar a fost alungată de la casierie. Petenta nu a fost mulțumită de răspunsul eronat pe care l-a primit la scrisoarea deschisă pe care a adresat-o administrației blocului, astfel la solicitarea de lămuriri, i s-a răspuns în mod batjocoritor cu expresia, “așa se răspunde la blonde, care mai au și copii, care sunt singure și cu care se poate orice”.
- 3.** Nici un membru din comitetul blocului nu a dorit să discute cu petenta, fiind batjocorită și aducându-i-se un grav prejudiciu de imagine. Totodată petenta susține că nu a primit răspuns la solicitarea de a intra în posesia documentelor de la administrație în baza cărora achită cotele de întreținere.
- 4.** Administratorul blocului, P.D., a pătruns în domiciliul petentei pentru a verifica apometrele, solicitând ca minora să-și însușească citirea apometrelor prin semnătură.
- 5.** Petenta se consideră discriminată în comparație cu alți vecini care au fost citite apometrele în prezența proprietarilor nu a minorilor, cum s-a procedat în cazul acesteia.
- 6.** Administratorul blocului, P.D. i-a impus petentei să plătească o corespondență mai veche, fără să accepte ca petenta să se prezinte să o ridice personal, fără a mai fi nevoie de a se transmite corespondența prin poștă, susținând faptul că, așa trebuie să plătească “toate proastele care cresc copii singure și mai sunt și blonde”.
- 7.** Atât petenta cât și vecina acesteia de la apartamentul 79, sunt puse să plătească în mod abuziv o” taxă de câine-somații”, fără a deține un câine în locuință.
- 8.** Petenta mai susține faptul că, l s-au făcut avansuri sexuale de către președintele blocului, fiind agresată fizic și verbal de către acesta.

Susținerile părților reclamate.

- 1.** Prin punctul de vedere emis și depus la dosar înregistrat cu nr. 663/03.02.2014, reclamatul M.S., susține faptul că, până la data la care a primit sesizarea din partea petentei, nu a cunoscut-o și nici nu a discutat cu aceasta, astfel nu avea cum să o discrimineze.
- 2.** Pentru cotele de consum de apă rece și apă caldă, reclamatul susține că, modalitatea de prelucrare a fluturașelor cu inscripționarea cotelor de consum a fost discutată și aprobată în Adunarea generală, la care petentul nu a dorit să participe.
- 3.** Petenta nu s-a mulțumit cu răspunsul oferit de către administrația blocului cu privire la nemulțumirile semnalate, astfel aceasta a depus sesizare la Primăria Sectorului 6 București și la secția de Poliție 21.

4. Cu privire la acuzația că administrația blocului ar fi pierdut fluturașul depus de petentă la cutia administrației, martorii nu au putu confirma cele acuzate.
5. Astfel unii membrii ai asociației au depus plângere în instanță împotriva petentei și reclamație la poliție pentru jigniri, insulte și lovire.
6. Prin punctul de vedere emis și depus la dosar înregistrat cu nr. 827/07.02.2014, reclamata C.E. susține faptul că, pentru editarea listelor de întreținere, primește de la administratorul asociației un tabel pe apartamente, cu numărul de persoane și consumul de apă rece și apă caldă.
7. Conform Hotărârii Adunării Generale, pentru luna iunie 2013, petenta a fost înregistrată cu 5mc/persoană/lună la apă rece și tot 5 mc/persoană/lună la apă caldă. În acest sens petenta a adresat jigniri celor responsabili.
8. Anterior lunii iulie 2013, când a avut loc discuția pe tema consumului de apă, petenta era văzută cel puțin o dată pe lună discutând amical cu președintele și administratorul asociației, până se termina programul de încălzire.
9. În data de 03.12.2013 a încetat contractul de muncă pentru reclamata C.E., conform art. 65 alin.1 din Legea 53/2003-Codul Muncii.
10. Prin adresele înregistrate cu nr. 1232/21.02.2014, reclamații susțin faptul că nu recunosc martorii ce au depus declarații în favoarea petentei, în sensul în care prin cele declarate sunt aduse grave prejudicii de imagine și că reclamatul Rizescu a fost lovit de către petentă.

V. Motivele de fapt și de drept.

1. **În fapt**, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), reține că este sesizat un posibil comportament discriminatoriu, individualizat prin faptele părților reclamate de a fi folosit anumite forme de adresare, ce ar avea în vedere culoarea părului petentei (*blondă*), de a fi stabilit cote de întreținere ce nu sunt conforme cu realitatea și de a fi impus plata unei taxe de câine abuzive.
2. Colegiul Director reține că aspectele sesizate au în vedere raportul existent între părți, respectiv părțile reclamate – parte a organelor de conducere și administrare a blocului în care locuiește și petenta, petenta – locatară.
3. **În drept**, Colegiul Director reține dispozițiile **Convenției Europene a Drepturilor Omului**, care la **art.14** dispune că *”Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție, trebuie să fie asigurată fără nici un fel de deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”*.
4. **Protocolul nr.12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, care la **art.1** dispune interzicerea generală a discriminării, respectiv **paragraful 1** *”Exercitarea oricărui drept prevazut de lege trebuie să fie asigurată fără nici un fel de discriminare bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”* și **paragraful 2** *”Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică, pe baza oricăruia dintre motivele menționate la paragraful 1 ”*.

5. Pornind de la definiția generală a discriminării, art.2 alin.1 din ordonanță, **discriminarea directă**, pentru a reține existența unei fapte de discriminare, trebuie îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții: *Existența unui **tratament diferențiat** manifestat prin orice deosebire, excludere, restricție sau preferință; Existența unui **criteriu de discriminare**, conform criteriilor reținute de art.2 alin.1; **Tratamentul diferențiat să aibe ca scop sau efect** restrângerea, înlăturarea recunoașterii sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege; Existența unor persoane sau **situații aflate în poziții comparabile**, conform art.1 alin.3 din ordonanță; Existența unei **legături de cauzalitate** între tratamentul diferențiat și criteriul de discriminare.*

6. Astfel, o faptă poate fi considerată discriminatorie, dacă aduce atingere unui drept, oricare dintre cele prevăzute și garantate de tratatele internaționale ratificate de Romania sau cele prevazute de legislația națională, **dupa cum dispune și O.G. 137/2000, care la art.1 alin.2** prevede că *"Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării, sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: .....*"; **art.2 alin.1** *"..... restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, ...*", precum și **Protocolul nr.12** la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art.1 alin.1 *"Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege, ...*".

7. Reținând, în coroborare cu aceste aspecte, definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin art.2 alin.1 din O.G. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite, cumulativ, elementele constitutive ale art.2. Pentru a ne afla în domeniul de aplicare al art.2 alin.1, deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute la articolul în cauză, deasemenea trebuind să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit, datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat mai sus. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare, trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

8. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul Director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul unei petiții este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul Director, analizează, în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art.2 din ordonanță, cuprins în Capitolul I – Principii și definiții, și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II – Dispoziții Speciale, secțiunea I-VI din Ordonanță.

9. Colegiul Director, analizează dacă obiectul unei petiții întrunește elementele art.2 din Ordonanță, sub aspectul scopului sau efectului creat, ce a dat naștere ori nu unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excludere, deosebire sau preferință, și care circumstanțiat la situația petentei, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței ori exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

10. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constitutive ale art.2 din ordonanță, comportamentul în speța atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor de contravenționale prevăzute și sancționate de O.G.137/2000.

11. Prin urmare, raportat la elementele sesizate prin petiția suspsă controlului CNCD, în cadrul procedurilor ce au în vedere soluționarea cauzei, a fost invocată **excepția de necompetență materială a CNCD**, față de aspectele ce privesc stabilirea și plata cotelor de apă rece și stabilirea și plata taxei pentru câine.

12. Potrivit **art.28 din Procedura** internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, *Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția de necompetență când în mod vădit constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată.*

13. Pe cale de consecință, Colegiul Director având în vedere dispozițiile **art.63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor**, publicată în Monitorul Oficial nr. 348 din 6 mai 2008, ce prevede că „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției.(2) Excepțiile vor putea fi unite cu fondul dacă este nevoie să se administreze dovezi în legătură cu soluționarea în fond a petiției.”, urmează a soluționa cu prioritate excepția astfel invocată.

14. Relativ la excepție, în esență, Colegiul Director consideră că aspectele sesizate, față de care a fost invocată excepția de necompetență materială, are în vedere desfășurarea raporturilor presupuse de situația juridică existentă între cele două părți, respectiv organe de conducere și administrare, locatară. În aceste condiții, Consiliul nu ar putea interveni asupra modalităților de stabilire și plată a cotelor de apă rece aferente locuințelor administrate de către părțile reclamate. De asemenea, tot în acest sens, Consiliul nu ar putea stabili corectitudinea impunerii sau a legalității unei taxe pentru câine. Aceste aspecte privesc alte chestiuni decât domeniul ce intră sub protecția OG nr.137/2000 actualizată. Aspectele, în esență, ar fi de competența instanțelor de judecată, numai acestea putând stabili legalitatea, justetea și corectitudinea stabilirii cotelor pentru apă rece sau plata unei taxe pentru câine, și eventual impune plata sau recuperarea plăților eronat efectuate.

15. Prin urmare, față de acete aspecte, Colegiul Director al CNCD **admite excepția de necompetență materială a Consiliului, potrivit art.28** din procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor.

16. Cu privire la afirmațiile sesizate, Colegiul Director reține că petenta sesizează faptul că s-ar fi folosit apelative de genul “așa se răspunde la blonde, care mai au și copii, care sunt singure și cu care se poate orice”, “toate proastele care cresc copii singure și mai sunt și blonde”.

17. În soluționarea cauzei, Colegiul Director, relativ al probatoriul aferent spețelor adresate spre soluționare, se raportează la cauza Coleman vs. Attridge Law, Steve Law, cât și la cauza Centrum Voor Gelijkheid van Kansen en Voor Racismebestrijding vs. Firma Feryn NV, acolo unde Curtea Europeană de Justiție a arătat că, **potrivit principiului inversării sarcinii probei**, revine reclamantului (nn petentului) sarcina de a stabili, în fața instanței naționale, o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe pe baza unuia dintre criteriile interzise. Adaptarea normelor privind sarcina probei se impune de îndată ce există o prezumție de discriminare. În cazul în care reclamantul ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe împotriva sa, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină pârâților din acțiunea principală, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, pârâții ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe unul din motivele interzise (a se vedea Curtea Europeană de Justiție, cauza S. Coleman ECJ, C-303/06, hotărârea din 17 iulie 2008, cauza Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding vs. Firma Feryn NV, C-54/07, hotărârea din 10 iulie 2008).

18. În mod similar, potrivit **art.20 alin.6 din O.G. 137/2000**, republicată, „Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea, îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare”. Simpla analiză a textului mai sus prezentat, ne duce la constatarea faptului că articolul în speță prezintă două situații/teze, ce sunt într-o strânsă relație, respectiv **prezumția simplă** de discriminare ce rezultă din depunerea unei petiții și a unui probatoriu minim, și, pe de altă parte, teza a II a art.20 alin 6, prevede obligația de **răsturnare a sarcini probei**, ce incumbă părții reclamate, respectiv de a dovedi, prin orice mijloc de probă, că cele prezentate în petiția introductivă de procedură în fața CNCD, nu sunt fapte de discriminare sau că acestea au o justificare obiectivă.

19. În ce privește aceste două principii stabilite pe cale jurisprudențială, Colegiul reține că petenta depune minimumul de probatoriu, aferent cauzei (relativ la afirmații), respectiv declarații de martor care confirmă aspectele ce privesc afirmațiile sesizate prin petiție.

20. În același timp, părțile reclamate depun puncte de vedere prin care infirmă folosirea expresiilor ce fac obiectul cauzei, de asemenea depun o înregistrare audio care relevă tonul conflictual folosit de către petentă în adresarea către părțile reclamate.

21. Există două declarații de martor, depuse de petentă, care în relația dintre părți, confirmă un comportament jignitor cu referire la culoarea părului petentei, care, spun martorii, ambii, că aceasta nu ar avea dreptul la informațiile solicitate

din cauza faptului că este blondă. Ambele declarații vorbesc despre o situație concretă 30 ianuarie și 04 februarie, când dorind să consulte registrele sau să afle anumite răspunsuri cu privire la cotele de întreținere, sau alte plăți datorate de către petentă asociației de proprietari, **a fost dată afară și refuzată pe motiv că este blondă.**

22. Reclamații, cu privire la martori, susțin că pe una dintre ele nu o cunosc, iar cealaltă este o altă restanțieră a asociației, care la fel se alină într-un conflict cu asociația. Una dintre ele locuiește în zona vitan și nu putea fi prezentă la mai mult de 10 situații în care petenta a fost jignită.

23. Cu privire la probatoriu, Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor dispune la art.68 că *În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice, și la art.72 că Petentul, respectiv persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare.*

24. În ce privește probatoriul administrat în cauză, Colegiul Director al CNCD se raportează la condițiile generale ce privesc admisibilitatea probelor. Prin urmare, oric mijloc de probă, pentru a fi admisibil trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- proba să fie **legală**, deci să nu fie oprită de legea materială sau procesuală;
- proba să fie **verosimila**, adică să nu contravină legilor naturii, să nu tindă la dovedirea unor fapte imposibile, ci a unor fapte reale, demne de a fi crezute;
- proba este **pertinentă**, adică dacă are legătură cu obiectul procesului;
- proba este **concludentă**, adică dacă poartă asupra unor împrejurări care sunt de natură să ducă la rezolvarea cauzei respective.

25. Dacă în ce privește primele trei condiții, nu sunt chestiuni de discutat, Colegiul Director analizând concludența probelor consideră că probatoriul administrat în cauză nu este suficient de concludent pentru a stabili, în concret faptul că reclamații, în cadrul raporturilor dintre cele două părți, au folosit sau nu afirmațiile ce fac obiectul prezentei cauze.

26. Proba audio depusă la dosar tinde să confirme cele expuse de către părțile reclamate, petenta menține o stare conflictuală în interiorul blocului, prin diferite acuze aduse constant organelor de conducere și administrare (prime nelegale, reparații la bloc ciudate, furt la momentul la care au intrat pentru a citi apometrul, faptul că întreținerea și cota de plată a fost modificată, urmare a sosirii poliției, abuzarea de copilul petentei, perversiuni – că a fost pipăita, amenințării - să nu o mai pipăie că îl calcă în picioare, fals în declarații - că ar fi spus la poliție că petenta nu locuiește cu forme legale, *faptul că una dintre persoanele care administrează blocul ar „împărți barbații cu madam Rizescu”*).

27. Cert este că se menține o stare conflictuală între părți. Dacă reclamații au făcut-o sau nu „blondă” pe petentă, o confirmă doar două declarații de martor care, precum au semnalat părțile reclamate, seamănă izbitor de mult. Reclamații, în schimb, depun și probe audio care atestă un anumit comportament al petentei.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Față de aspectele ce privesc stabilirea și plata cotelor de apă rece, stabilirea și plata taxei pentru câine, admiterea excepției de necompetență materială potrivit OG nr.137/2000, republicată și actualizată.
2. Faptele de jignire aduse petentei cu privire la înfățișarea fizică "blondă", nu sunt probe suficiente care să ateste cele susținute, potrivit O.G. nr.137/2000, republicată și actualizată.
3. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita.

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA-Membru

JURA CRISTIAN -Membru

LAZĂR MARIA - Membru

ANAMARIA PANFILE - Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA - Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Hotărâre redactată de către:

Vasile Alexandru Vasile – Membru Colegiul Director al CNCD

Vasile Daniel – Asistent Colegiul Director al CNCD

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.